

הבכור לבית אב"י
דבורה עומר
הוצאת ספרים עם עובד בע"מ
גדעון

הדמויות
הדמויות העיקרות בסיפור הן בן-ציון, דבורה, ואליעזר. דבורה היא האישה של אליעזר, ובן-ציון הוא הילד הבכור שלהם. אליעזר רצה להחיות את שפת העברית. הוא קצת משגע ונראה שהוא שם הכי לב במילונו של עברית, ולא בילדיו ובאישה שלו. דבורה היא אישה נעימה ואהבה את אליעזר, אבל היא ידעה שיש לו פגמים. היא ידעה שאליעזר לא האבא הכי טוב בעולם, וגם שילדיה יהיו אנשים בלי ילדויות נורמליות בגלל עבודה של אליעזר וגם רעיונותיו. בן-ציון הוא "הילד העברי הראשון"; זה איך אביו קרא לו. בחלק השני של הספר, בן-ציון התחיל להבין שאביו לא מושלם. הוא גם התחיל לשנוא אותו, אבל בסוף הסיפור, הוא הבין שאביו אהב אותו הרבה ובן-ציון לא שנא אותו עוד. יש עוד דמויות אחרות בסיפור. אביחיל, לוליק, אבו-חמיס, חמדה, והרבה עוד הם דמויות חשובות. אביחיל הוא האח הקטן של בן-ציון, ולוליק ואבו-חמיס הם החברים המבוגרים של בן-ציון כשהוא היה בן 10. חמדה היתה האמא השנייה של בן-ציון אחרי אמו האמיתי מתה.
הדמויות בסיפור הן מעניינות מאוד. לכולן יש סיפור. אליעזר הוא איש קצת משגע, ונשא להיות הורה טוב, אבל זה היה קשה. הוא כל כך רוצה להצליח בתחיית שפת העברית שזאת קיבלה כמעט כל תשומת הלב שלו, והוא רק דיבר עם ילדיו כדי להגיד להם שצריכים לדבר בעברית, ולא בשפה מוזרה. דבורה היא אישה שידעת שאליעזר הוא הורה לא טוב, אבל היא אוהבת אותו בכל זאת. היא יודעת שבן-ציון ואביחיל לא יכולים להיות בבית לבד כל חייהם, ורוצה שהם ילכו לבית הספר. היא מרגישה התוצאות של הלחץ מכל הקושיות של הבית והעבודה של אליעזר בתסמינים בריאותיים. היא לידה שלוש תינוקות מוקדמות, וגם מתה משחפת בגיל צעיר. בן-ציון הוא סקרן, אבל הוא אוהב ללמוד שפות אחרות, ואוהב להיות חבר וגם מנהיג. הוא היה מנהיג של עיתון לילדים "הילד" וגם מנהיג של "צבא העברי" שהוא הקים. הדמויות הן כמו הדמויות בסדרה "ילדויות של אמריקניים מפורסמים". הסדרה הזאת מספר על הילדויות של אנשים מפורסמים, אפילו אם הם לא היו מפורסמים כשהם היו ילדים. הסדרה דומה לספר הזה כי הוא מספר על החיים של איתמר בן-אב"י ועל העבודה המוקדמת של אביו, ושניהם הם מפורסמים.

העלילה
לאליעזר בן יהודה ואשתו דבורה נולד בן בשם בן-ציון בשנת 1882 בירושלים. אליעזר היה תומך של תחיית שפת העברית, שלפני זאת היתה שפה מתה. בן-ציון קיבל את השם "הילד העברי הראשון" מפני שהוריו גדלו אותו רק בשפת העברית. המשפחה שלו היתה רעבה וענייה. אליעזר עבד בעיתונו "הצבי" ובמילונו של עברית, ולא הרוויח הרבה כסף. גם היו כמה ילדים במשפחה. הם נסעו ליפו כדי למצוא חיים יותר טובים, כי היה הרבה אנשים ששנאו אותם בגלל העבודה של אליעזר בתחיית שפת העברית. כל היה בסדר ביפו עד הסערה. בן-ציון היה באונייה קטנה עם לוליק, החבר המבוגר שלו. הסערה כמעט הרגה אותם, אבל אבו-חמיס, חבר אחר של בן-ציון, הציל אותם וחזר אותם ליבשה. אחרי זה, בן-ציון ומשפחתו חזרו לירושלים. בן-ציון עזב את הבית שני פעמים בלי רשות של הוריו, וכל הפעמים הוא מצא את עצמו בצרה עם אנשים ששנאו אותו ואת אביו בגלל העבודה של אביו, שהם חשבו היתה חלול הקדש. דבורה ראתה שבן-ציון צריך להיות בחוץ בעולם עם חברים ולא לבד בבית לכל חיים שלו. אז בן-ציון ואח הקטן שלו, אביחיל, הלכו לבית הספר,

אבל הם לא כל כך הצליחו. לא היה להם חברים, ולימודיהם היו קשים מפני שבן-ציון ואביחיל לא הבינו את צרפתית, שהיה שפת בית הספר. אז הם הפסיקו ללכת לבית הספר אחרי כמה שנים. אחרי המות של אמו ושלוש אחים ואחיות, בן-ציון אסף כמה ילדים אחרים והתחיל "צבא יהודי" ועיתון לילדים בשם "הילד" כדי לגייס כספים לצבא שלהם. אבל אחרי שאביו מצא את עצמו בצרה בגלל מכתב של בן-ציון לברון עשיר (שבקש כסף כדי לקנות נשק "לצבא עברית"), בן-ציון הפסיק להיות המנהיג של העיתון וה"צבא". בסוף הסיפור הוא דיבר אם ילדה שהם אהבו אחד את השני. שחרי זה, הוא דיבר עם אביו, והבין שבאמת אביו אהב אותו יותר ממילונו, ובן-ציון היה שמח. אביו הגיד לו שהוא ישלח את בן-ציון מביתו ללכת לפרס כדי ללמוד, ובן-ציון הבין שאביו רצה שהוא יהיה שמח. הספר הזה הוא כמו הספרים בסדרה "ילדויות של אמריקנים מפורסמים".

הערכה
נהנתי מהספר הזה, וגם נהנתי מהסדרה "ילדויות של אמריקנים מפורסמים". "הבכור לבית אב"י" היה מעניין ולמדתי הרבה על איתמר בן-אב"י, אליעזר בן-יהודה, ועל תחיית שפת העברית. למדתי הרבה על הפסיכולוגיה של ילדים שהם לבדים רוב הזמן, בלי חברים, ובלי הורים שבאמת שמים לב להם. גם למדתי על איך בונים (או איך להחיות) שפה ממה שאליעזר עשה. נהנתי הרבה מכל הפעולה, כמו כשאנשי העיר הרגו את מהיר, הכלב של בן-ציון. או כבן-ציון רכב על חמור עם אביו כש אנשים זרקו אבנים. היו פעמים שהסיפור היה קצת משעמם וחוזר. אבל בסוף, נהנתי מהספר הזה ואמליץ עליו לחברי בגלל הסיבות האלה. אני גם רוצה לקרוא עוד ספרים של דבורה עומר כי אני יודע שאני נהנתי משלושה של ספריה.

פרק נוסף
"שיחה בין אב"י ואביו"

אבי היקר,
מה שלומך? אני כל כך מתגעגע לך, אבל בית הספר היא מאוד מעניין. עכשיו אני לומד ביולוגיה, צרפתית, ואפילו אנגלית! אני גם לומד על ההסטוריה של אירופה. אבל הכיתה הכי האהוב שלי היא עיתונאות. הכיתה היא מאוד מעניין, ואני לומד הרבה על איך לכתוב מאמרים ואיך להדפיס את הניר. המורה אפילו נתן לנו טור של עיתון טוב. בהתאם לטור הזה, העיתון שלך הוא עיתון טוב מאוד. המורה אמר לי שהוא היה חבר שלך. שם שלו הוא "מרק גולדשטיין". האם אתה מכיר את שם הזה?

באהבה,
איתמר בן-אב"י

בני היקר,
הכל בסדר בבית שלנו. אנחנו לא רעבים, וכולם שמחים ובריאים (ברוך ה') אמך מתגעגע לך הרבה, ורוצה שתבוא לבקר פעם אחת. היא רוצה לדעת עם יש לך מעילות. אני גם רוצה לראות אותך, אז בוא לבקר. אני שמח לשמוע שאתה אוהב את בית הספר שלך, וגם את הכיתה של עיתונאות. אני גם שמח שהעיתון שלי (שקיבל הרבה לקוחות חדשים) הוא עיתון טוב מאוד. מרק גולדשטיין היה השותף לחדר שלי בישיבה. תגיד לו את הכתובת שלי.

באהבה,

אליעזר בן-יהודה

אבי היקר,
אני שמח שהכל בסדר. אני גם מקווה שסוכות שלכם היה שמח. יש לי מעילים, וגם כובעים.
גם הגדתי הצטובת שלכם לסרק, והוא אמר שישלח אותך מכתב. הייתי בבית של חברי, יונתן,
לסוכות וגם לחנוכה. זה היה מאוד כף, ונהנתי מהביקור בביתו. החלטתי לבקר את ביתינו
בפסח. אולי הוא יכול לבוא לביתינו עמי? אני לא יכול לחכות כדי לראות אתכם!

אראה אתכם בעתיד הקרוב,
איתמר בן-אב"י

בני היקר,
בטח שיונתן יכול לבוא לביתינו לפסח. לא יהיו הרבה אנשים השנה, רק משפחתנו. אני חושב
שחמדה רוצה לבשל להרבה אנשים לפסח, אבל אני לא יודע למה. אני שמח שאתה הלך לבית
של יונתן, אבל אנחנו רוצים לראות אותך יותר מפעם אחת בשנה! בוא לבקר יותר פעמים!

באהבה,
אליעזר בן-יהודה